

BIST KALDIRAÇLI VE KISA ENDEKSLERİ KURAL SETİ

BORSA
İSTANBUL

İÇİNDEKİLER

1.	GİRİŞ	2
1.1.	Amaç	2
1.2.	Yönetim	2
1.3.	Finansal Ölçütler Komitesi	2
1.4.	Kural Seti Değişiklikleri	3
2.	KISALTMALAR, TANIMLAR VE GENEL KURALLAR	3
2.1.	Kısaltmalar	3
2.2.	Hesaplama ve Yayım Sıklığı	3
2.3.	Veri Hassasiyeti	3
3.	HESAPLANAN ENDEKSLER VE BAŞLANGIÇ BİLGİLERİ	4
4.	HESAPLAMA YÖNTEMİ	4
5.	ENDEKS DEĞERLERİNDE GERİYE DÖNÜK DÜZELTME	4
6.	GÜNCELLEME SIKLIĞI	4
7.	YÜRÜRLÜK	4

1. GİRİŞ

1.1. Amaç

BIST Kaldıraçlı Endeksleri, referans alınan endeksin (dayanak endeks) günlük getirisini aynı yönde ve baştan belirlenmiş bir kaldıraç oranıyla yansıtmak amacıyla oluşturulmuştur.

Kaldıraçlı endeksler, dayanak endekslerle aynı yönde ve kaldıraç oranına bağlı olarak daha yüksek oranda (kaldıraç oranının 1’den yüksek olduğu durumlarda) hareket eder. Örneğin kaldıraç oranı 2 ise, dayanak endeks %1 artarken kaldıraçlı endeks %2 artar, dayanak endeks %1 düşerken de kaldıraçlı endeks %2 düşer. Yatırımcılar, kaldıraçlı endeksler sayesinde piyasa ile aynı yönde getiriye daha düşük yatırım tutarlarıyla (kaldıraç etkisi) elde etme fırsatı yakalamış olurlar.

BIST Kaldıraçlı Endekslerinde kaldıraçın borçlanarak daha fazla yatırım yapılmak suretiyle elde edildiği ve borçlanmanın da günlük repo oranlarından yapıldığı varsayılmaktadır. Dolayısıyla kaldıraçlı endeks, dayanak endekse bağlı toplam getiriden, borçlanma maliyeti (BIST-KYD Repo (Net) Endeksi getirisi) çıkartılarak hesaplanmaktadır.

BIST Kısa Endeksleri, referans alınan endeksin (dayanak endeks) günlük getirisini ters yönde ve baştan belirlenmiş bir kaldıraç oranıyla yansıtmak amacıyla oluşturulmuştur.

Kısa endeksler, dayanak endekslerle ters yönde ve kaldıraç oranına bağlı olarak daha yüksek oranda (kaldıraç oranının 1’den yüksek olduğu durumlarda) hareket eder. Örneğin kaldıraç oranı 2 ise, dayanak endeks %1 artarken kısa endeks %2 düşer, dayanak endeks %1 düşerken de kısa endeks %2 artar. Yatırımcılar, kısa endeksler sayesinde piyasanın tersi yönünde getiriye daha düşük yatırım tutarlarıyla (kaldıraç etkisi) elde etme fırsatı yakalamış olurlar.

BIST Kısa Endekslerinde kısa pozisyonun ve kaldıraçın endeksteeki paylar ödünç alınıp açığa satılarak elde edildiği ve elde edilen fonun günlük repo oranlarından değerlendirildiği varsayılmaktadır. Dolayısıyla kısa endeks, dayanak endekse bağlı toplam getiriye, faiz getirisi (BIST-KYD Repo (Net) Endeksi getirisi) eklenerek hesaplanmaktadır.

1.2. Yönetim

Borsa İstanbul, bu Kural Seti kapsamında hesaplanan tüm endekslerin fikri mülkiyet haklarının sahibi olup söz konusu endekslerin oluşturulmasına, hesaplanmasına ve yayımlanmasına ilişkin tüm süreçlerden ve Uluslararası Menkul Kıymetler Komisyonları Örgütü’nün (IOSCO) “Finansal Ölçütlere İlişkin Temel İlkeleri”ne uyumundan tam kontrol sahibi yönetici olarak sorumludur. Borsa İstanbul tarafından hesaplanmakta olan Finansal Ölçütlerin IOSCO’nun söz konusu ilkelerine uyumuna ilişkin bilgilere Borsa İstanbul kurumsal web sitesi, [Endeksler – IOSCO Prensiplerine Uyum](#) sayfasından erişilebilir. BIST Kaldıraçlı ve Kısa Endeksleri’nin sürekliliğinin sağlanmasına yönelik iş ve işlemler Borsa İstanbul Endeks Direktörlüğü tarafından yürütülür.

1.3. Finansal Ölçütler Komitesi

Finansal Ölçütler Komitesi (FÖK), Borsa İstanbul A.Ş. IOSCO Prensiplerine Uyumlu Finansal Ölçütler Yönergesi’nin “Kontrol sistemi” başlıklı 8 inci ve “Gözetim fonksiyonu” başlıklı 9 uncu maddelerinde açıklanan kontrol ve gözetim fonksiyonlarını ifa etmek üzere, Finansal Ölçütlerin kontrolü ve gözetimi kapsamında değerlendirebilecek her konuda görüş ve öneri oluşturmak amacıyla Borsa İstanbul tarafından oluşturulmuştur.

FÖK, Finansal Ölçüt hesaplama faaliyetinin tüm aşamalarına ilişkin yönetim ve iç gözetim sorumluluğunu üstlenir. FÖK’ün görev ve sorumlulukları temel olarak, finansal ölçütlerin belirlenmesine ve ilanına, finansal ölçütlerin oluşturulmasına, kural setlerinin belirlenmesine, finansal ölçütlerin hesaplanmasına, finansal ölçütlerin yayımlanmasına ve dağıtılmasına, finansal ölçütlerin operasyonlarının yürütülmesine ilişkin olarak Borsa İstanbul A.Ş. Finansal Ölçütler Yönetim Prosedürü’nün 4. maddesinde belirtilen Karar Mercii’ne sunulmak üzere görüş oluşturmaktır. Komite, her dört ayda bir en az bir defa toplanır. Komite’nin tüm görev ve sorumlulukları ile üyelik yapısı Borsa İstanbul A.Ş. Finansal Ölçütler Yönetim Prosedürü’nün 5. maddesinde açıklanmaktadır. İlgili düzenlemelere Borsa İstanbul kurumsal web sitesi, Endeksler – IOSCO Prensiplerine Uyum sayfasından erişilebilmektedir.

1.4. Kural Seti Değişiklikleri

Borsa İstanbul, Kural Setini gözden geçirmek ve ihtiyaç haline Finansal Ölçüt Yararlanıcılarının görüşlerini almak için yazılı politikalar ve Komitelerden oluşan bir yönetim ve gözetim yapısı oluşturmuştur.

Kural Seti, her bir endeksin ölçmeyi hedeflediği değişimi en iyi şekilde yansıtmaya devam etmesini sağlamak için FÖK tarafından düzenli olarak gözden geçirilir.

Finansal Ölçütlerin gözetimi kapsamında yapılan gözden geçirmeler (periyodik olan veya olmayan) sonucunda ve/veya Lisanslı Kullanıcıların veya Finansal Ölçüt Yararlanıcılarının talepleri sonucunda Kural Setinde güncelleme ihtiyacı ortaya çıkabilir.

Kural Setinde yapılmasına karar verilen tüm değişiklikler, uygulamaya alınmadan önce, gerekçeleriyle ve ilgili diğer açıklamalarla birlikte, Borsa İstanbul kurumsal web sitesi, [Endeksler – Kural Setleri ve Değişiklikleri](#) sayfasında kamuya açıklanır.

Kural Seti kapsamında düzenlenmemiş konularda yapılacak uygulama FÖK'ün teklifiyle Borsa İstanbul Genel Müdürlüğü tarafından belirlenir ve duyurulur.

2. KISALTMALAR, TANIMLAR VE GENEL KURALLAR

2.1. Kısaltmalar

Bu Kural Setinde yer alan;

- Borsa, Borsa İstanbul: Borsa İstanbul A.Ş.'yi,
- LF: Kaldıraç Oranı'nı
- FÖK: Finansal Ölçütler Komitesi'ni,
- Kural Seti: BIST Kaldıraçlı ve Kısa Endeksleri Kural Setini,
- Repo Endeksi: BIST-KYD Repo (Net) Endeksi'ni,

ifade eder.

2.2. Hesaplama ve Yayın Sıklığı

BIST Kaldıraçlı ve Kısa Endeksleri, dayanak endeks olarak alınan pay endeksinin işlem gördüğü pay piyasası ile repo/ters repo piyasasının birlikte açık olduğu iş günleri için hesaplanmaktadır. Piyasaların herhangi birinin veya her ikisinin kapalı olduğu günden sonraki ilk iş günü için endeks getirileri hesaplanırken, bir önceki işlem günü kapanış değeri olarak her iki piyasanın açık olduğu son işlem günü esas alınmaktadır.

Endeksler, gün sonlarında hesaplanır ve yayınlanır.

2.3. Veri Hassasiyeti

Endekslerin hesaplanmasında ve yayımlanmasında aşağıdaki tabloda belirtilen veri hassasiyetleri uygulanır.

Veri	Veri Hassasiyeti
Kaldıraçlı Endeks Değerleri	Tam sayıdan sonra 4 hane
Kısa Endeks Değerleri	Tam sayıdan sonra 4 hane
Dayanak Endeks Değeri	Tam sayıdan sonra 12 hane
Repo Endeks Değeri	Tam sayıdan sonra 12 hane
Kaldıraç Oranı	Tam sayı

3. HESAPLANAN ENDEKSLER VE BAŞLANGIÇ BİLGİLERİ

Hesaplanmakta olan BIST Kaldıraçlı ve Kısa Endeksleri aşağıdaki tabloda gösterilmektedir.

Endeks	Dayanak Endeks	Kaldıraç Oranı (LF)	Başlangıç Tarihi	Başlangıç Değeri
BIST 100 Kısa	BIST 100	-1	01/04/2016	1.000
BIST 100 Kısa 2X	BIST 100	-2	01/04/2016	1.000
BIST 100 Kısa 3X	BIST 100	-3	26/05/2025	1.000
BIST 100 Kısa 4X	BIST 100	-4	26/05/2025	1.000
BIST 100 Kaldıraçlı 2X	BIST 100	2	01/04/2016	1.000
BIST 100 Kaldıraçlı 3X	BIST 100	3	26/05/2025	1.000
BIST 100 Kaldıraçlı 4X	BIST 100	4	26/05/2025	1.000
BIST 30 Kısa	BIST 30	-1	01/04/2016	1.000
BIST 30 Kısa 2X	BIST 30	-2	01/04/2016	1.000
BIST 30 Kısa 3X	BIST 30	-3	26/05/2025	1.000
BIST 30 Kısa 4X	BIST 30	-4	26/05/2025	1.000
BIST 30 Kaldıraçlı 2X	BIST 30	2	01/04/2016	1.000
BIST 30 Kaldıraçlı 3X	BIST 30	3	26/05/2025	1.000
BIST 30 Kaldıraçlı 4X	BIST 30	4	26/05/2025	1.000

4. HESAPLAMA YÖNTEMİ

Kaldıraçlı ve Kısa endeksler aynı formülle hesaplanmaktadır. Kaldıraç Oranı (LF), Kaldıraçlı endekslerde pozitif, Kısa endekslerde ise negatif değer almaktadır. Endekslerin formülü aşağıdaki gibidir:

$$Endeks_t = Endeks_{t-1} * \left(1 + LF * \left(\frac{Dayanak\ Endeks_t}{Dayanak\ Endeks_{t-1}} - 1 \right) - (LF - 1) * \left(\frac{Repo\ Endeksi_{t-1}}{Repo\ Endeksi_{t-2}} - 1 \right) \right)$$

$Index_t$: Kaldıraçlı/Kısa endeksin t zamandaki değeri

LF : Kaldıraç oranı (Leverage Factor)

$Dayanak\ Endeks_t$: Kaldıraçlı/Kısa endekste dayanak endeksin t zamandaki değeri

$Repo\ Endeksi_t$: BIST – KYD Repo (Net) Endeksi t günü kapanış değeri

BIST-KYD Repo endeksi ertesi iş günü elde edilecek getiriyi gösterdiğinden, repo endeksinin getirisi bir önceki güne ait endeks değerleri kullanılarak hesaplanmaktadır.

Kaldıraçlı endekslerde payların ödünç verme getirileri, Kısa endekslerde ise payların ödünç alma maliyetleri dikkate alınmamaktadır.

5. ENDEKS DEĞERLERİNDE GERİYE DÖNÜK DÜZELTME

Gün sonunda hesaplanmış ve yayımlanmış endeks değerlerinde geriye dönük düzeltme ancak Borsa İstanbul Genel Müdürlük kararı ile yapılabilir.

6. GÜNCELLEME SIKLIĞI

Bu Kural Seti yılda en az 1 defa gözden geçirilir ve ihtiyaç olması halinde güncellenir.

7. YÜRÜRLÜK

Bu Kural Seti, 10/10/2025 tarihinde yürürlüğe girer. Kural Setinin güncel versiyonu, Borsa İstanbul kurumsal web sitesi (www.borsaistanbul.com), Endeksler – Kural Setleri ve Değişiklikleri sayfasından teyit edilmelidir.

